

na blížiac sa zrážky, ich aktuálnu intenzitu a fázové skupenstvo, sa stanoví aj krátkodobá prognóza vývoja zrážok na 30 a 60 minút. Dispečeri budú informovať príslušné orgány a občanov, časť výstrah sa bude zasielať kompetentným osobám a organizáciám automaticky formou e-mailov a SMS.

V súvislosti s týmto projektom sme pre prvú etapu stanovili nasledujúce ciele:

- Technicky inštalovať meteora-dary a zabezpečiť tok údajov na dispečingy (obr. 2).
- Dosiagnúť zrozumiteľnosť výstupu z meteora-daru pre všetkých používateľov. Ťažká čitateľnosť obrazových výstupov meteorologických radarov je prekážkou šírenia akýchkoľvek výstrah a plnohodnotného využívania predpovedí.
- Poskytovať každých 10 minút presné údaje a veľmi krátkodobú predpoveď vývoja zrážok v regióne. Výstupy slúžia ostatným pri vytváraní prognóz

o vývoji situácie, napr. o zmene stavu hladín miestnych tokov. Inštitúcie a občania majú takto možnosť s predstihom reagovať na blížiac sa riziko.

- Archivovať namerané údaje, ktoré sú určené aj na spätnú analýzu vývoja situácie i v rámci IMVZ, pri posúdení efektívnosti zavádzaných opatrení.
- Pravidelne vyhodnocovať pilotný projekt z hľadiska jeho praktického a odborného využitia. Pripomienky používateľov a odborníkov spracovať a využiť na zlepšenie systému po technickej aj organizačnej stránke.
- Získané výsledky publikovať s cieľom získať širokú podporu obyvateľstva, odbornej verejnosti i štátnych a súkromných inštitúcií. V druhej etape nainštalovať podobné systémy do ďalších vybraných regiónov.

RNDr. Vladimír Rak, METEO,
s. r. o., Hlaváčikova 22, 841 05 Bra-tislava, rak@meteoradar.eu

podnetov ZMOS je dostupné na www.zmos.sk.

K zákonu o vodách

Pripomienky k zákonu o vodách smerujú hlavne ku komplexnejšiemu uplatneniu integrovaného manažmentu vodných zdrojov vo filozofii tohto zákona. Konkrétne pripomienky ZMOS sa týkali najmä:

- komplexnejšieho popísania funkcií krajiny pri distribúcii dažďovej vody a systému cirkulácie vody v povodí,
- etablovania lokálneho vodného plánovania, ktorého výstupom na miestnej úrovni má byť plán integrovaného manažmentu vodných zdrojov obce,
- prehĺbenia foriem spolupráce obcí, správcov povodí, miestnej štátnej správy a sociálno-ekonomických partnerov v povodiach (vrátane vlastníkov a užívateľov pôdy a budov) v oblasti integrovaného manažmentu vodných zdrojov a pôdneho fondu.

Podľa MŽP SR sa aj napriek novele zákona o vodách z r. 2009 bude v r. 2010 pripravovať úplne nové znenie tohto zákona. Ministerstvo prisľúbilo, že sa doň zapracujú aj podnety ZMOS.

K zákonu o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách

Zákon dostatočne nerieši systémové otázky znižovania nákladov na výstavbu a obnovu verejnej kanalizácie a systémov čistenia odpadových vôd v prepočte na jedného ekvivalentného obyvateľa (1 EO). Mnohé investičné projekty odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd sú zbytočne predražené (viac ako 2 000 – 2 500 € na 1 EO). Dnes možno najmä v malých a stredných obciach bez verejnej kanalizácie, investične zabezpečiť odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v podstatne nižších cenových

Legislatívne podnety ZMOS

Kancelária Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) nadväzujúc na Zásady integrovaného manažmentu vodných zdrojov na území obcí a ich povodí (ZMOS, 2008) pripravila v r. 2008 a 2009 pripomienky k zákonom, ktoré ovplyvňujú manažment vodných zdrojov v území. Ide najmä o formulácie týkajúce sa zabezpečenia ekosystémových funkcií krajiny a obehu vody v nej, ako aj o etablovanie tretieho stupňa vodného plánovania.

ZMOS predložil uvedené pripomienky v rámci medzirezortného pripomienkovania príslušných zákonov. V prípade zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení

neskorších predpisov, zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách i zákona č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami (v decembri 2009 NR SR schválila nové znenie tohto zákona), ZMOS zaslal pripomienky Ministerstvu životného prostredia SR, Ministerstvu spravodlivosti SR a predniesol ich aj na stretnutiach, ktoré sa týkali implementácie Rámcovej smernice o vode i Povodňovej smernice. Uvedené návrhy súčasne predstavuje na odborných fórach, aby sa podarilo nájsť konsenzus o podobe ich zapracovania do zákonov pri ich novelizácii, alebo pri príprave nových zákonov. Konkrétne paragrafové znenie týchto

reláciách, a to od cca 650 € – 1 000 € na 1 EO, pri niektorých alternatívnych riešeniach ešte lacnejšie. Zákon sa komplexnejšie nevenuje systémovej podpore zabezpečenia verejnej kanalizácie v obciach s menej ako 2 000 EO a nevytvára dostatočný priestor na uplatnenie malých obecných, decentralizovaných a alternatívnych systémov čistenia odpadových vôd. Mal by venovať osobitnú pozornosť ochrane a zhodnocovaniu dažďovej vody a väčší dôraz klásť na recykláciu vody (napr. využitie vyčistenej odpadovej vody) s premietnutím týchto požiadaviek do postupnej adaptácie systémovej verejnej kanalizácie v území, ale aj premietnutiu zásad integrovaného manažmentu vodných zdrojov do plánovacej a projektovej praxe a systému povoľovania stavieb.

K zákonu o ochrane pred povodňami

ZMOS navrhol, aby zákon zdôrazňoval prevenciu a plošné opatrenia v území na znižovanie povodňových rizík a rizík sucha. V tomto kontexte sa podarilo niektoré veci zahrnúť do návrhu zákona, ktorý začiatkom decembra 2009 schválila NR SR. Ide o dôraz na prevenciu a komunikáciu zainteresovaných strán a partnerov v povodiach, najmä vlastníkov a užívateľov pozemkov. Tento nový zákon predstavuje určitý koncepčný posun. Jeho implementácia však bude náročná, pretože sa v skutočnosti musí zmeniť filozofia návrhov opatrení nielen na vodných tokoch, ale aj v povodiach. To sa ale nedá urobiť zo dňa na deň. Mnohé úpravy vodných tokov, ktoré sa realizujú v povodiach, nespĺňajú kritériá integrovaného prístupu a manažmentu. Úprava vodného toku má viesť k revitalizácii jeho funkcií, nie k premene na odvodňovací kanál. Vodný tok musí plniť dve funkcie naraz, a to:

- zadržiavať celoročne vodu v povodí a odvádzať iba prirodzené prebytky vody z povodia,

- umožniť bezpečné prevádzanie povodňových vln s minimalizáciou povodňových rizík.

A to je náročná úloha, pretože bez plošného aspektu (minimalizácie erózných procesov na poľnohospodárskej pôde, bez hradenia bystrín v lesoch, revitalizácie riečnej siete, bez budovania suchých poldrov a vyčleňovania záplavových území na transformáciu povodňových vln, bez manažmentu a zadržiavania dažďovej vody v mestách a pod.) nie je možné takéto úlohy zvládnuť. Nový charakter úloh, okrem rôznych plánovacích dokumentov, ako je napr. plán manažmentu povodňových rizík, je zrejmy napr. z §4 odseku 2, z §8 odseku 5 a 9 schváleného zákona atď.

K návrhu nového stavebného zákona

V rámci pozmeňovacieho návrhu predloženého priamo do

NR SR, žiadal ZMOS doplniť do nového stavebného zákona v § 98, v bode 1, ktorý sa týka všeobecných technických požiadaviek na navrhovanie stavieb, aj túto zásadu: „stavba musí byť navrhnutá tak, aby umožňovala vsakovanie dažďovej vody do podlažia, čiastočnú alebo úplnú akumuláciu dažďovej vody a jej následné zhodnotenie ako úžitkovej vody alebo na neskoršie vsakovanie a zavlažovanie vegetácie.“ Týmto by sa zabránilo neužitočnému odvádzaniu dažďovej vody zo zastavaného územia s množstvom negatívnych dôsledkov. Návrh nového stavebného zákona bol z rokovania NR SR na začiatku decembra 2009 stiahnutý.

Ing. Martin Kováč, Sekcia miestneho rozvoja Kancelárie Združenia miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava, kovac@zmos.sk

Ceny ministra životního prostředí České republiky

Ministr životního prostředí České republiky Ladislav Miko předal 3. 10. 2009 v pražském Divadle Jára Cimrmana tradiční Ceny ministra životního prostředí významným osobnostem v ochraně a péči o životní prostředí.

Letošní ročník přinesl jednu novinku – ministr Miko se rozhodl zvláštním uznáním ocenit také významné publikace. Historicky poprvé se předávání Cen ministra životního prostředí zúčastnil i předseda vlády ČR Jan Fischer.

Zvláštní čestné uznání obdrželi:

* **Zdeněk Patzelt a Václav Sojka** za publikaci *Národní park České Švý-*

carsko a multimediální DVD Ochrana přírody a krajiny v České republice.

* **Ivana Jongepierová** jako hlavní editorka publikace *Louky Bílých Karpat.*

* **Aleš Dolný a Daniel Bárta** za publikaci *Vážky České republiky.*

* **Jan Pokorný, Juraj Kohutiar, Martin Kováč, Michal Kravčík a Eugen Tóth** za publikaci *Voda pre ozdravenie klímy – Nová vodná paradigma.*

* **Jiří Sádlo, Dagmar Dreslerová, Václav Cílek, Pavel Hájek a Petr Pokorný** za publikaci *Krajina a revoluce – Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí.*

Zdroj: MŽP ČR